

Gaten graven hoort er bij voor een bodem/watercoach.

Slimme techniek zoals pompen met zonnepanelen.

Bodemcoach helpt droge boeren

Rien Floris
r.floris@medialhuis.nl

Oosthuizen ■ Een rijke bui. Dat zijn geen goudstukken die als in een strip van Dagobert Duck uit de lucht vallen, maar volle druppels. Niet te veel, niet te weinig. Geen plensbui, geen gemiezer. Zo'n bui waar het weiland goed nat van wordt.

De term 'rijke bui' valt zomaar als melkveehouder Frank de Wit met bodemcoach Dick Jan Koster over regen, droogte en waterbalans praat. Want te weinig water is niet goed voor de bodem, maar te veel ook niet.

Waterpeil

Frank ziet graag een zo gelijkmatig waterpeil, zodat je het land makkelijk kunt bewerken, het gras goed groeit en de koeien er goed kunnen lopen. Maar dat moet je sturen. Je kunt de sloten tot de nok toe vol zetten, maar dan krijgen de randen veel water en droogt een weiland bij droogte in het midden toch in. Dan krijg je 'badkuipeland'.

Bij boer Elmer Kramer in Assendelft wordt geëxperimenteerd met drukdrainage waarbij het water tot in het midden van het (veen)weiland wordt gebracht en dat lijkt te werken. Zodat de grondwaterspiegel niet hol maar vlak is in het perceel. Zo moet de techniek de natuur een handje helpen. Frank: „Je moet slim pompen zodat je water buffert waar je kunt en dat je de voorraad op het juiste moment aan kunt boren. Dertig procent van de grond kan uit water bestaan dus moet je water in de grond slim vasthouden.”

En dat is wel eens moeilijk. Wat dat betreft heeft bodembeheer bij de boeren ook alles met waterbeheer te maken. „Ik had een stuk land waar het water bij veel regen op bleef staan. Het ging niet dieper

de grond in. Als het te lang nat blijft, sterven wortels af. In tijden van droogte konden de wortels niet diep genoeg komen om water te bereiken. Een grassprietje kan wel een halve meter diep wortelen, maar dat lukte niet.”

Geen regels

Samen met de bodemcoach werd dat probleem onderzocht. De bodemcoaches gaan via het Landbouwpotaal kosteloos bij de boer op bedrijfsbezoek om voorlichting en advies te geven. Dat wordt gefinancierd door de waterschappen omdat waterproblemen de problemen van ons allemaal zijn. „Ze leggen geen regels op, ze helpen je en stimuleren om de bodem goed aan te pakken. Als wij het als boeren goed doen, helpen we het hele watersysteem en daar heeft iedereen wat aan.”

Dick Jan: „Ik kijk eerst altijd wat het gebruik van het land is. Boeren willen in het voorjaar op tijd het land op om te bemesten en te maaien en in het najaar zo lang mogelijk doorgaan. Als het land nat is, kun je er nog wel een laatste keer gras afhalen, maar heb je ook kans dat je de grondstructuur beschadigt en dat werkt langer door dan wat het gras je oplevert.”

Woelen

In het land van Frank bleek een 'verdichtende laag' te zitten op zo'n twintig centimeter onder het gras. De wortels konden er niet doorheen en de zuigende werking van grond werd door de laag geblokkeerd. Frank reed met pennen achter de tractor door het land om de boel om te woelen en de dichte laag te doorbreken. Tot op twintig centimeter. Nu twee jaar later graaft bodemcoach Dick Jan een gat om te kijken of het heeft gewerkt. De wortels wortelen nu wel veertig centimeter door en de laag die het water onttregelde, is nagevoegd verdwenen. „Goed onderzoek en maatwerk blijken dus te werken.

Watercoach Dick Jan Koster (r) doet bodemonderzoek bij boer Frank de Wit

ken. Als het water er op blijft staan dan verzuipen de wortels in de winter en sterven af. En bij droogte konden ze niet bij onderliggend water komen. Nu is dat opgelost en doet dit stuk weiland het weer een stuk beter.”

Dick Jan ziet meer bodemleven

in het perceel. „Bodemleven stimuleren is belangrijk. Dat zorgt er voor dat de structuur los en luchtig is. Zorg dat je voldoende organische stof in de bodem hebt. Je bemest als boer ook niet het gras, maar de bodem. Daardoor gaat gras groeien.”

Maar wat de boer in het weiland wil, wil de boswachter niet altijd in de natuur en de stedeling gooit straten vol steen neer zodat al het water snel wegstroomt. Richting boerenland. „Dan worden we het afvoerputje en krijgen we bij hoosbuien de waterproblemen van

stedelijk gebied. Daarom moeten we samenwerken met natuur en stedelijk gebied om de waterproblemen op te lossen. Verdroogt het natuurgebied? Of krijgen de boeren dorst? Samen moeten we zorgen dat het water voor beide gebieden in balans is.”

FOTO'S ELLA TILGENKAMP